

Zkušenosti s používáním vojenské terminologie ve výukovém procesu

Ráda bych podala stručný informační přehled o rozsahu používání anglické vojenské terminologie ve výukovém procesu, a to jak při výuce ve prospěch studentů VA, tak při výuce ve prospěch kurzů. Jde o začleňování odborné angličtiny do následně uvedených směrů studia.

Rozsah a způsob výuky odborné angličtiny závisí na dvou hlavních faktorech:

- ☐ na cílech daného studia,
- ☐ na jeho časové dotaci.

Podle cílů studia můžeme rozdělit jazykovou přípravu na VA na tři hlavní směry:

1. Příprava posluchačů na zkoušky podle normy NATO STANAG 6001.
2. Studium v rámci doktorských studijních programů.
3. Specializovaná výuka odborné angličtiny.

1. Příprava posluchačů na zkoušky podle normy NATO STANAG 6001, stupně standardizovaného jazykového projevu 1, 2, 3

Většina jazykové přípravy, kterou náš ústav zabezpečuje, je zaměřena k přípravě posluchačů na zkoušky podle normy NATO STANAG 6001. Cílem výuky je vést posluchače k postupnému osvojování jazyka prostřednictvím rozvoje jednotlivých jazykových dovedností, kterými jsou mluvení, poslech, čtení a psaní.

Při přípravě na uvedené zkoušky respektujeme požadavky oddělení metodiky a testování na odbornou angličtinu pro jednotlivé stupně, které jsou vedeny na intranetu, a to vždy ve vztahu k posluchači a jeho oboru.

Vzhledem k tomu, že u zkoušek podle normy NATO STANAG 6001 stupně standardizovaného projevu 1 a 2 často uspějí posluchači, kteří k nám přicházejí z civilních škol, je zřejmé, že hlavní důraz je zde kladen na obecnou angličtinu. Poněkud jiná je situace při přípravě na stupeň 3, kdy při rozvíjení jednotlivých dovedností ke kontextu společenskému přistupuje kontext vojenskopolitický.

Studenti jsou vedeni k diskuzím o společnosti, armádě, otázkách míru a bezpečnosti a k prezentacím o svých kariérách a oborech. Potřeby studentů pravidelně monitorujeme formou dotazníků a vycházíme tak vstříc požadavkům na začleňování vojenské angličtiny v rámci rozvoje všech jazykových dovedností. Snažíme se, aby tyto hodiny byly vedeny – pokud možno – příslušníky armády. V minulém roce nám vypomáhal příslušník dánských ozbrojených sil (pan Pederson), který mohl využít při výuce své zkušenosti z řady zahraničních misí; v současné době učí vojenskou angličtinu bývalý příslušník amerických ozbrojených sil (pan Bennett).

Pro každý kurz dále připravujeme aktuální materiály s použitím autentických nahrávek a textů, které odrážejí domácí a zahraniční vojenskopolitickou situaci – v současné době např. pro popis konkrétních válečných událostí a průběh bojů v Iráku.

2. Studium v rámci doktorských studijních programů

V doktorském studiu klademe důraz na individuální práci studentů, a to zejména v rámci konzultací. Podobně jako při výše zmíněném studiu studenti zvládají základní jazykové struktury specifické pro vojenskou angličtinu a učí se správně vyslovovat odborné termíny. Navíc pracují s vysoce specializovanými texty a jejich prezentace mají charakter odborných přednášek.

3. Specializovaná výuka odborné angličtiny (v současné době pouze ve prospěch letectva a protivzdušných sil)

U posluchačů denního studia je odborná angličtina vyučována pouze v rozsahu 30 hodin u oboru pilot a řízení letového provozu (ŘLP). Studium spočívá zejména ve zvládnutí letecké frazeologie. Výuku se snažíme zpestřit používáním doplňkových materiálů, např. pro ilustrování okolností či možnosti autentického poslechu.

V současné době spolupracujeme s katedrou 307 na Fakultě letectví a protivzdušné obrany VA v Brně na perspektivní přípravě terminologických jazykových kurzů pro inženýrskou leteckou službu, které by měly vést ke zpřístupnění porozumění anglické odborné dokumentace.

Stejně jako v AČR, tak i v armádách NATO, existuje v každé odbornosti značné množství zkratk a výrazů se kterými se musí každý pozorovatel nebo příslušník jednotky v zahraniční misi seznámit. Jedná se zejména o zkratky, které se v dané misi používají. Všechny prověřené a využívané trasy, označení jednotlivých velitelství, jednotek, skupin, oddělení, ubytoven, jídelen a podobně je uváděno ve zkratkách nebo je označeno písmenem a číslem. V další své práci se příslušníci zahraničních misí v podstatě neustále setkávají s novými výrazy, zkratkami, termíny, které jsou velmi specifické a přizpůsobené dané misi, oblasti nasazení, rozsahu operačního úkolu, velikosti a množství nasazených jednotek. Z důvodů začlenění našich jednotek do mnohonárodních uskupení jsou i na základních našich jednotek nápisy ve stanoveném jazyce, pro případ příchodu jiného státního příslušníka. Velmi specifická znalost vojenské terminologie NATO je také nutná u příslušníků spojovacích jednotek při přejímání a předávání zpráv – jedná se o různé volací znaky, zprávy atd.

Mjr. Ing. Karol Suchár

Vojenská terminologie v rámci zahraničních misí jednotek AČR
(z příspěvku na 4. terminologické konferenci na VA Brno, 27. 3. 2003)